

Til samtlige
medlemmer

Amaliegade 10
1256 København K
Tlf. 33 13 75 55
Telefax 33 11 23 53
Postgros 1 44 94 00
Telegramadr. »Tordenhus«

Vår referance

BW/maa
J.nr. 42.3-01

Journalnummer

Meddelelse
nr. 7/92

Deres referance

Dato

04.02.1992

Ændret udformning af serieskadeklausulen (§ 11) i den kombinerede erhvervs- og produktansvarsforsikring.

Siden fremkomsten i 1987 af de nye forsikringsbetingelser for den kombinerede erhvervs- og produktansvarsforsikring er udviklingen blevet nøje fulgt på dette forsikringsområde.

Det er det generelle indtryk, at de nye betingelser i det store og hele fungerer tilfredsstillende for såvel kunder som forsikringsselskaber.

På et enkelt felt - serieskaderne - har betingelsernes § 11 imidlertid skabt en uheldig og uhensigtsmæssig forringelse af dækningen for de sikrede, ligesom det må konstateres, at § 11 i sin nuværende udformning kan give anledning til ikke ubetydelige vanskeligheder i praksis.

De uhensigtsmæssige forringelser er i første række en følge af, at de enkelte krav, der stammer fra skader i en serie, betragtes som enkeltskader i det år, hvori kravet er rejst. Forringelserne er mere konkret:

1. At dækningssummen i det år, hvori første krav rejses, er den maksimale hæftelse for selskabet med fradrag for andre udbetalte erstatninger det pågældende år. Herudover forefindes begrænsning i det enkelte år, kravene i en serieskade anmeldes, således at andre anmeldte krav i de efterfølgende år end serieskaden, har indflydelse på erstat-

ningsudbetalingen på serieskader.

2. At der ved serieskader generelt beregnes selvrisiko pr. anmeldt skade i stedet for at betragte serieskader og krav i forbindelse med en serieskade som et samlet krav.

For nogle virksomheder vil en aftalt maksimering af selvrisikobeløbet blive illusorisk, når hvert krav i en serieskade betragtes som selvstændige skader.

3. At sikre afskæres fra i tilfælde af forsikringens ophør at rejse krav efter ophøret, hvilket giver selskaberne mulighed for at opsigte forsikringen under et truende serieskadeforløb med eventuel manglende mulighed for forsikringstagerne for at få dækket skaderne under en ny forsikring.

Herudover giver den nuværende udformning af § 11 selskaberne problemer i tegningssituationen og ved den årlige fornyelse. Problemerne er mere konkret - især:

1. Ved tegning af en ny forsikring midt i et igangværende serieskadeforløb vil serieskadekrav rejst efter policens ikrafttræden være dækket af den nye police (idet skaderne dog ikke må være konstateret før den retroaktive dato i policen). Forsikringsselskabet kan således blive forpligtet til at dække skader i et allerede igangværende skadesforløb, som sikrede (måske) kender.
2. I tilfælde, hvor der skiftes reassurandør, kan dette give problemer for forsikringsselskaberne, idet reassurancen normalt sker på samme vilkår, som den direkte forsikring tegnes på. Selskaberne vil endvidere kunne komme i en situation, hvor eksisterende reassurancedækning opsiges, og hvor mulighederne for at tegne ny, er begrænset eller ikke er til stede.

De påpegede problemer har medført, at der i SKAFOR-regi er udarbejdet en nye serieskadeklausul, jf. vedlagte redegørelse

fra advokat Georg Lett. Den ny § 11's hovedprincipper er, at
1) en serieskade forsikringsmæssigt betragtes som én skade, og
at 2) serieskadekravene betragtes som ét krav, der anses for
rejst på det tidspunkt, hvor det første krav i serien rejses.

Bestemmelsen vil på den ene side begrænse selskabernes dæk-
ningspligt, ider der kun vil være én dækningssum til rådighed
til honorering af samtlige krav, der stammer fra en series-
kade, nemlig summen i det år, det første krav i serien rejses.
På den anden side vil den sikre i tilfælde af forsikringens
ophør blive stillet bedre end under den nuværende § 11, idet
alle krav, der stammer fra en serieskade, vil blive dækket
under forudsætning af, at det første krav hidrørende fra
serien er rejst i forsikringstiden.

Ændringen af § 11 har været drøftet med Industrirådet, som har
tiltrådt formuleringen.

Som konsekvens af den nye formulering er der udarbejdet en
række nødvendige klausuler, der nærmere er redegjort for på
side 3ff i ovennævnte redegørelse.

De foreslåede løsninger har været forelagt en række almin-
deligt anvendte reassurandører, der ikke har haft bemærknin-
ger.

Skafor har meddelt Industrirådet, at forsikringsselskaberne
som udgangspunkt agter at anvende den nye serieskadeklausul i
forbindelse med fremtidige nytegninger og ved omtegninger
normalt i forbindelse med førstkommende hovedforfaldsdag.

Den ny serieskadeklausul vil blive oversat til engelsk.

Birgitte Weidekamp

REDEGØRELSE

for ændret udformning af serieskadeklausulen (§ 11) i den kombinerede erhvervs- og produktansvarspolice.

1.

Det grundlæggende princip i formuleringen af en ny~~x~~ serieskadeklausul er, at en serieskade betragtes som én skade, og serieskadekravene anses for ét krav, der anses for rejst på det tidspunkt, hvor det første krav i serien rejstes.

Afgørende for dækningen i tid, er således, hvornår det første krav i serien rejses, idet alle efterfølgende krav henføres til det forsikringsår, hvori det første krav i serien rejstes.

Afgørende for dækningssummen er dækningssummen i det år, hvori det første krav rejstes, idet der kun er dækning i det omfang, der er plads inden for summen til alle krav i serien.

Der er ingen begrænsning i dækningen, selv om enkelte krav i serien først rejses længe efter policens ophør, idet serieskaden anses for ét krav, der anses for rejst, når det første krav i serien er rejst. Policeophør afskærer således ikke dækning af serieskadekrav, der rejses efter policens ophør, når blot første krav i serien er rejst, medens policen var i kraft.

På grundlag af disse principper har serieskadeklausulen § 11 fået følgende udformning:

"Erstatningskrav, som efter § 9 er rejst mod sikrede i anledning af skade eller tab forårsaget af samme ansvarspådragende

forhold, betragtes som én forsikringsbegivenhed (serieskadekrav).

Serieskadekravet anses for rejst på det tidspunkt, hvor det første krav i serien rejses, jfr. § 9. Er første krav i serien rejst forud for denne polices ikrafttræden eller efter denne polices ophør, er ingen del af serieskaden dækket under denne police.

I det omfang, de enkelte krav i serien vedrører skader, der er konstateret før den i policen herom angivne dato (jfr. § 9, stk. 4), dækker policen ikke disse skader eller tab."

2.

Det ovenfor beskrevne udgangspunkt, hvorefter serieskadekravet er ét krav, kan af mange forskellige grunde ikke fastholdes fuldt ud, idet særlige problemer rejser sig i forbindelse med overgang fra tidligere konstateret-police, nytegning, forhøjelse, udvidelse af geografisk område, ændring af vilkår i øvrigt og overgang fra den nuværende serieskadeklausuls § 11.

De særlige hensyn, der gør sig gældende i denne forbindelse, nødvendiggør, at det enkle og logiske udgangspunkt, som er beskrevet ovenfor, må fraviges på enkelte punkter. De løsninger, det i den forbindelse bliver nødvendigt at opstille, er udtryk for kompromiser. Hovedhensynet har været at tilstræbe en vis enkelhed. Dette er i visse tilfælde sket på bekostning af en fuldstændig logisk konsekvens i de principper, som ligger til grund for afvigelserne.

3.

I standardbetingelsernes § 9, stk. 4 anføres det, at forsikringen ikke dækker skade eller tab konstateret før den i policen herom angivne dato. Af hensyn til standardpolicens logik er det derfor også nødvendigt at definere, hvornår en serieskade er konstateret. Det er klart, at man ikke uden videre kan tage udgangspunkt i, hvornår det først rejste krav er konstateret, idet der herved er for stort et element af tilfældighed.

LETT, LETT, STEGLICH-PETERSEN & PETERSEN

ADVOKATFIRMA

I Schweizer Rück's standardformuleringer anses serieskaden for konstateret på det tidligste tidspunkt, hvor nogen skade i serien er konstateret. Denne løsning er juridisk og forsikringsteknisk enkel, men kan give anledning til betydelige praktiske problemer i de situationer, hvor der først langt henne i serien viser sig en skade, der er konstateret før den retroaktive dato. Selskabet har så dækket en række krav, der var konstateret efter den retroaktive dato, hvorefter der pludselig viser sig et krav, der er konstateret før den retroaktive dato. Hvad skal der så ske med dækningstilsagnet for fremtiden, og hvorledes forholder selskabet sig med de allerede udbetalte erstatninger.

For at undgå disse problemer har SKAFOR valgt en mere kundenvenlig løsning, hvorefter kravene i serien betragtes som enkeltskader i relation til den retroaktive dato. Som det fremgår af den ovenstående formulering, er det således kun de enkeltkrav, som er konstateret før den retroaktive dato, der falder uden for dækningen.

De praktiske virkninger af denne regel indskrænkes i betydeligt omfang af de specialklausuler, som omtales i det følgende, og bestemmelsens hovedområde bliver det tilfælde, hvor en forsikringstager tegner ny forsikring, uden at der tidligere har været forsikringsdækning for produktansvar.

4.

Indførelse af en ny serieskadeklausul rejser naturligt det spørgsmål, hvorvidt der opstår problemer i forbindelse med overgang fra den nuværende serieskadeklausul. Den nuværende serieskadeklausul indeholder alene en maksimering af dækningen for serieskader, men berører ikke disses karakter af enkeltkrav, der er dækket i det enkelte år. Hvis en police tegnet på de nugældende vilkår erstattes af en police med den ændrede formulering af § 11, medfører det, at forsikringstageren mister dækningen for fremtidige krav i et serieskadeforløb, der er igangsat før ændringen, idet den gamle police afskærer dækning af krav, der fremsættes efter policens ophør i medfør af

LETT, LETT, STEGLICH-PETERSEN & PETERSEN

ADVOKATFIRMA

§ 9, stk. 3, jfr. Børge Dahl "Erhvervs- og produktansvarsforsikring" s. 111f, medens den nye police vil afvise dækningen af sådanne skader, fordi det første krav i serien er rejst forud for policens ikrafttræden.

For at yde forsikringstageren en rimelig dækning for sådanne krav bør følgende klausul indføjes i den gamle police i forbindelse med overgangen til ny § 11:

"Hvis første krav i en serie (jfr. § 11) er rejst, medens policen er i kraft, dækker denne police uanset ordlyden af § 9 og så de krav i serien, der først rejses efter policens ophør, inden for summen i det år, hvor det første krav i serien blev rejst."

Der ydes herved en efterdækning for "halen" af serieskaden under den gamle police efter de principper, som gennemføres med den ændrede formulering af § 11.

5.

I forbindelse med drøftelserne om indførelse af ny § 11 var det også nødvendigt at tage stilling til, hvorledes der skulle forholdes med dækningen i tilfælde af ændring af sum, ændring af geografisk område, ændring af dækkede produkter og ændringer i vilkårene i øvrigt. Hidtil har disse problemer været løst i en række specialklausuler, og det var derfor nødvendigt at vurdere, hvorvidt disse specialklausuler skulle revideres under hensyn til gennemførelsen af den nye serieskadeklausul. I den forbindelse blev det anset for praktisk at sanere disse specialklausuler således, at der indførtes én samlet klausul, som dækkede alle disse overgangssituationer.

Man skal derfor være opmærksom på, at den vedtagne klausul ikke kun omfatter serieskadekrav, men alle krav.

Klausulen har fået følgende formulering:

"Denne police erstatter tidligere police udstedt af ... under samme policenummer. Nærværende polices vilkår gælder for krav rejst efter dens ikrafttræden, og dækning kan ikke tillige påberåbes under nogen tidligere police i selskabet. Såfremt forsikringssummen er ændret, og kravet vedrører skader konstateret før ændringen, er kravet dog højst dækket med en sum svarende til den før ændringen gældende sum. Såfremt et eller flere krav i en serie vedrører skader konstateret før forhøjelsen, er serieskaden i sin helhed højst dækket med den før ændringen gældende sum."

Hovedprincippet i klausulen er her et rent krav rejst princip, hvorefter det alene er afgørende, om kravet er rejst før eller efter ændringens ikrafttræden. Det gælder således ved nye produkter, udvidelse af geografisk område og ændrede vilkår i øvrigt. Hvad derimod angår forhøjelse af forsikringssummen, har man fundet det fornødent at indføre en yderligere begrænsning knyttet til, hvornår kravet er konstateret. Her er det gjort til en betingelse for dækning under den højere sum, at skaden er konstateret efter ændringens ikrafttræden. Hvis skaden er konstateret før ændringens ikrafttræden, er den alene dækket inden for den hidtidige sum.

Der ydes dækning for skader konstateret før ændringen med den før ændringen gældende sum, uanset hvornår skaden er konstateret. Det ville formentlig have været mere logisk at henføre dækningen til det år, hvori skaden blev konstateret. For at undgå at komplicere bestemmelsen unødigt, har man imidlertid valgt alene at henføre dækningen til summen forud for den sidste ændring af summen, der gennemførtes før kravet rejstes. Forsikringsselskaberne bør derfor overveje specielle begrænsninger, såfremt forhøjelsen af summen gennemføres med påfaldende korte intervaller.

For serieskader opstår der også i denne sammenhæng problemet om, hvornår en serieskade kan siges at være konstateret. I denne klausul har man valgt at lægge vægt på, om blot et enkelt krav i serien vedrører en skade konstateret før ændringens

LETT, LETT, STEGLICH-PETERSEN & PETERSEN

ADVOKATFIRMA

ikrafttræden. Såfremt dette er tilfældet, anses hele serieskaden for konstateret før ændringens ikrafttræden.

Som man vil bemærke, har man her valgt et andet princip end i § 11, sidste stykke. Der er to grunde hertil.

1. De hensyn til forsikringstageren, som gør sig gældende i § 11, sidste stykke, hvor valget står mellem dækning eller ikke dækning, gør sig ikke gældende i den foreliggende situation, hvor valget alene står mellem dækning med en højere eller lavere sum. Navnlige opstår som regel ikke de samme praktiske problemer, hvor man sent i serien opdager et krav, der vedrører en skade konstateret før ændringen, idet det alene betyder, at dækningen sker med en mindre sum.
2. Såfremt man valgte den samme løsning som i § 11, sidste stykke, ville det betyde en deling af serieskaden i to selvstændige serieskader med den virkning, at den del af serieskaden, hvor kravene var rejst efter ændringen, ville være dækket som én serieskade under den nye sum, medens den del af serieskaden, hvor kravene var rejst før ændringen, ville være dækket under den gamle sum i det gamle forsikringsår. Følgen heraf ville være, at formålet med serieskadeklausulen, som er at begrænse den totale dækning for en serieskade, tildels vil forspildes.

Klausulen indeholder en passus om, at "dækning ikke tillige kan påberåbes under nogen tidligere police i selskabet". Formålet med denne bestemmelse er at undgå dobbeltforsikring. Dobbeltforsikring kunne tænkes i tilfælde, hvor forsikringstageren tidligere i selskabet har haft en forsikring baseret på skade konstateret princippet. Problemet vedrører serieskader, hvor første skade er konstateret under konstateret policen, medens første krav i serien er rejst under krav rejst policen. Her vil forsikringstageren som udgangspunkt kunne påberåbe sig dækning under begge policer, hvilket tildels vil forspilde serieskadeklausulens formål, at begrænse dækningen for serieska-

LETT, LETT, STEGLICH-PETERSEN & PETERSEN

ADVOKATFIRMA

der. Det har derfor været nødvendigt at afskære forsikringstageren fra også at påberåbe sig den gamle police. Da man kan rejse spørgsmålet, hvorvidt det er muligt ved en ny police at indskrænke dækningen under en gammel police, er bestemmelsen formuleret således, at det er den samtidige påberåbelse af begge policer, der forhindes af policen. Selskabet yder som udgangspunkt dækning under den nuværende police under forudsætning af, at forsikringstageren giver afkald på dækning under den gamle police. Såfremt forsikringstageren imidlertid fastholder dækning under den gamle police, kan han ikke samtidig påberåbe sig dækning under den nuværende police. Bestemmelsen har været anset for nødvendig, idet de fleste selskaber i forbindelse med omtegning fra skade konstateret til krav rejst police har givet en ubegrænset efterdækning på skade konstateret policerne, men det er klart, at jo længere tid der går, jo sjældnere vil man komme ud for tilfælde, hvor der rejses serieskadekrav, hvor der optræder skader konstateret før omtegningen til krav rejst police.

6.

Et særligt problem opstår, hvor et forsikringselskab overtager dækning fra et andet selskab, der har dækket på grundlag af skade konstateret princippet eller på grundlag af vilkår, som ikke er oplyst. I relation til serieskader kan der her opstå et dobbeltforsikringsproblem, denne gang ikke i samme selskab, men derimod ved at skaden både er dækket i det tidligere selskab og i det nye selskab. Hvis første skade er konstateret under den gamle police, men første krav er rejst under den nye police, er skaden dækket som serieskade under begge policer under forudsætning af, at der også var en serieskadeklausul under den gamle police, som henførte skaden til det år, hvor den første skade blev konstateret. For denne situation er følgende klausul vedtaget:

"Hvis en serieskade som defineret i de almindelige betingelser § 11 kan kræves dækket i henhold til vilkårene i en tidligere police, er der ingen dækning under nærværende police. Det samme gælder, såfremt den manglende dækning under den tidligere

LETT, LETT, STEGLICH-PETERSEN & PETERSEN

ADVOKATFIRMA

police skyldes, at forsikringssummen er opbrugt eller forsikringstagerens forsømmelse med at anmelde krav rettidigt."

I dette tilfælde af selskabsskift gøres den nye police således subsidiær i forhold til den gamle.

3. maj 1990